

De foreliggende Lovforslag, der skriver sig fra Washington-Konferencen, og denne igen fra Fredstraktaten, griber særdeles dybt ind i vor socialøkonomiske Udvikling, og de holder sig ingeniunde til det formelle. Dette gælder selvfølgelig først og fremmest Lovforslaget om 8 Timers Arbejdsdagen, men saa langt er vi dog kommet her i Landet, at vi sikkert alle kan være enige om, at et Lands sociale Forhold og Problemer ikke lader sig løfte ud af det økonomiske Grundlag, af hvilket de er betingede, og Spørgsmaalet maa da først og fremmest blive: Hvoiledes kan vore økonomiske Forhold honorere de Krav, der herigennem ifølge den internationale Kongres' Beslutning stilles til dem. Hvoiledes er det overhovedet muligt at internationalisere paa disse Omraader? Jeg har tidligere en Gang i Sommer tilladt mig i anden Forbindelse overfor det høje Ting at fremhæve, hvoiledes Danmarks nationaløkonomiske Struktur maa siges at være højst særegen. Baade i agrariske og industrielle Sysler er vi gaaet langt ud over de snævre Grænser, man skulde synes, Naturen maatte have sat for vort Lands materielle Udvikling. I Landets Jord, Byernes Værksteder og Fabrikker har vi den Basis, paa hvilken vi skaber den for vort Land uforholdsmæssig store Udvikling, der betegner vor Økonomi, og som saa overvejende er baseret paa Import af Stoffer og Hjælpemidler, paa hvilken atter vor Eksport, hvormed vi betaler Importen, er baseret. Jeg tillod mig ogsaa den Gang at fremhæve, at en saadan Form for Nationaløkonomi, som simpelt hen er et Udsalg af vor Befolknings Driftighed — en Driftighed, der vel maa siges at være det første og vigtigste Grundlag for Landets økonomiske Virksomhed overhovedet — var lige saa fordelagtig som en mere naturbettinget Nationaløkonomi, men rigtignok ogsaa mere saarbar. Herom turde Udviklingen siden hine Sommermaaneder have afgivet et saa rigt Bevismateriale, at jeg skal lade dette tale for sig selv.

Den Kendsgerning, der atter og atter skal fremhæves, er denne, at i vort Land er og maa al økonomisk Virksomhed og da først og fremmest industriel Syssel være baseret paa Arbejdsmomentet i en Grad som i intet andet Land. Raastof, Kapital og Arbejde er Produktionens tre Grundfaktorer. Naar Naturen har nægtet os saa meget i første Henseende, og naar vor egen Karakter synes at være en væsentlig Hindring for en stærk Udvikling af den anden Faktor, er det klart, at vi maa være dob-

belt varsomme med at beskære den tredje og sidste, omend nok saa mange og velklingende internationale Sirenesange lyder til os over Havene. Fordi andre Lande indfører og vitterligt kan nøjes med en kort Arbejdstid, gælder dette altsaa absolut ikke eo ipso for os. Det maa alene afgøres efter vore særlige Forhold og da navnlig efter vore Produktionsvilkaar, og jeg er her, i direkte Modsætning til den ærede foregaaende Taler (Trier), ganske enig med den højtærede Indenrigsminister i dennes Synsmaader. Jeg tror overfor Udtalelser af den sidste ærede Taler, som jo skulde være særlig kompetent, da han har deltaget i Washington-Konferencen, at trods al Tale om disse Konferencers Fortiinlighed vil det dog være vigtigt for os baade som danske Mænd og som Mænd, der sagkyndigt vil se paa disse Forhold, at fremholde, at denne høje Rigsdag dog vel nok endnu er et mere naturligt Forum for Afgørelsen af disse Ting end en mulig Konference i Udlandet paa internationalt Grundlag, selv om den ærede og yderst sagkyndige foregaaende Taler har deltaget deri. Men dertil kommer yderligere, at selve Arbejdsintensiteten faktisk er det afgørende, og naar denne uimodsigeligt er stærkere i andre Lande, saa er det klart, at vi maa søge Erstatning eventuelt i en længere Arbejdstid. Saa længe vi ikke kan komme op paa det mere amerikanske Tempo, som maaske daarligt, og maaske heldigvis, er uforeneligt med vor Folkekarakter, maa vi ogsaa tage Konsekvenserne af at være det Folk, vi er.

Saaledes kræves der efter min Mening den yderste Varsomhed overfor hele dette Problem, fordi dets Hovedkærne er, at ikke al Verdens internationale Kongresser er i Stand til at ophæve de Uligheder, der nu en Gang eksisterer. Kunde de skaffe os alle det samme Udstyr i naturlig Henseende, subsidiært samme og ligeberettigede Adgang til Raastofgoderne, saa kunde man sikkert ogsaa naa frem til ved internationale ensartede Vedtægter at regulere Arbejdsvirksomheden hele Verden over. Hvad vi imidlertid, navnlig i de senere Aar, har oplevet af Handelspolitik fra Stormagternes Side, synes mig at vise, at det ikke vil blive stort lettere at lave om paa Raastoflandenes Dispositioner end paa selve Naturens. Jeg skal senere komme til, hvoiledes man, da man overhovedet begyndte at reflektere over denne Bevægelse, som man saa hovedkulds havde styrtet sig ind i, paa Genua-Konferencen i god Continuation af, hvad jeg her har fremført,